

„TÁMADÓ TŰZ VOLTUNK, HŰS HALOTTAK LETTÜNK”

Részlet a 8. a és 8. b osztályok az 1956-os forradalom tiszteletére adott ünnepi műsorából

1956 őszére Magyarországon is nagy volt az elégedetlenség. Az értelmiség és a diákság hónapok óta szervezkedett, ellenzéki körök jöttek létre, amelyek éles vitákat folytattak a szovjet függés és az egypártrendszer megszüntetéséről. Egy végzetesen megrokkant hatalom állt szemben egy számában és politikai súlyában is megnövekedett tömeggel. Október 6-án Rajk László nyilvános, ünnepélyes újratemetésén a fáradt, keserű tömeg megérezte a vezetés és az egész hatalmi gépezet bizonytalanságát, bénultságát. Megérezték, hogy ha akarják, övék lehet az utca.

Ébredj magyar! Ma aludni
gyalázat! Vakondok-szerep!
Jöjj el közénk égő szívvel,
s emeld fel büszkén a fejed!
Birka-fejjel gyávák járnak!
Napba-néző a mi szemünk!
Ne várj tovább! Ma határozz!
Velünk jössz-e? Vagy ellenünk?!

Felgyújtottuk a szíveinket,
szemünkben villámfény lobog,
hozzátok szólunk fásult falvak,
ébredő magyar városok!
Mi lettünk ma a vérkeringés,
új indulókat ver szívünk.
Tudni akarjuk, még ma! Tudni!
Ki van velünk és ellenünk?!

Melyik volt az első igazán forradalmi pillanat? Nehéz eldönteni. A lelkesedés példátlan: október 23-án a Bem-térről meginduló tüntetéshez tízezzrel csatlakoztak a gyárakból, hivatalokból hazatérők. Sokfelé leálltak a villamosok, az emberek érezték, hogy történelmi pillanatok részesei.

Az Országház előtt felolvasták a diákság pontokba szedett követeléseit.

1. Követljük az összes szovjet csapat azonnali kivonulását Magyarországról!
„Russzvik haza! Russzvik haza!”
2. A kormány alakuljon át Nagy Imre vezetésével, a sztálinista Rákosi-kornak minden bűnös vezetőjét azonnal váltsák le.
„Rákosit a Dunába, Nagy Imrét a kormányba! Rákosit a Dunába, Nagy Imrét a kormányba!”
3. Általános, egyenlő és titkos választásokat követelünk az országban több párt részvételével.
„Szabad választásokat akarunk!”

4. Követeljük az összes politikai és gazdasági per felülvizsgálatát, az ártatlanul elítéltek szabadon bocsátását, rehabilitálását. Követeljük a Szovjetunióba hurcolt hadifoglyok és polgári személyek azonnali hazaszállítását.
5. Teljes vélemény-, szólás- és sajtószabadságot, szabad rádiót követelünk.
„Szabadságot akarunk! Szabadságot akarunk!”
6. Követeljük, hogy a Sztálin-szobor helyébe az 1848-49-es szabadságharc hőseinek és mártírjainak méltó emlékművet emeljenek.

Vegyék! Vigyék! Itt van friss hírekkel A Néplap!

Ott voltál te is, mikor ledöntötték Sztálin szobrát?

Én? Sajat szememmel láttam azt is, amikor lángvágóval feldarabolták!

Nagy és megdöbbenően szép látvány volt, amikor a ködös októberi estén három daruskocsi nekirugaszkodott és a sokezres tömeg lélegzet-visszafojtott figyelve mellett ledöntötte a tizenkét éves zsarnokság jelképét, a budapesti Sztálin-szobrot.

A drótkötelek pattanásig feszültek, s a hatalmas szobortest lassan dőlni kezdett előre... lassan, nehézkesen, mintha maga sem hinné, hogy most porba hull ő, a fél világ évtizedeken át rettegett zsarnoka. A kötél feszült, a nyolcméteres bronztest elvált talpazatától, s a fényképezőgépek kísértetiesen fehér magnéziumfényének villogása közben tompa dübbenéssel földre hullt.

A tömeg megrohanta a ledőlt szobrot, és diadalittas ujjongással mászott fel rá, s köpve, rúgva próbálta kitombolni azt a tengernyi keserűséget, amit tizenkét év alatt elszenvedett. (...)

Nem ez a nép fog többé éljenezni idegen elnyomóknak!

Mégis, volt valami feszültség a levegőben, mintha mindezzel nem most ért volna véget valami, mintha nem vége lenne, hanem csak előestéje ez nagy történelmi napoknak.

Mindenki megdöbbenően nézett fel a szoborból megmaradt csizmákra, a beléjük tűzött magyar zászlókra. Sokan szemüket törölgették - nem hitték, hogy ez lehetséges. A fejüket csóválták, de az örömtől könnyezett a szemük.